Місячний Економічний Моніторинг України

№6 (200), червень 2017 року

Резюме

Тема місяця: 200 місяців

Політика: У травні Україна отримала перші позитивні рішення у Стокгольмському арбітражному суді стосовно спору між Нафтогазом та Газпромом.

Реальний сектор: За офіційним базовим прогнозним сценарієм реальний ВВП за оцінкою зросте на 1,8% у 2017 році, 3,0% у 2018 році, 3,6% у 2019 році та на 4,0% у 2020 році.

Енергетичний сектор: У травні Кабінет Міністрів схвалив амбітний план реформування і розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року.

Сільське господарство: У квітні 2017 року сільськогосподарське виробництво скоротилося на 0,3% дпр.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку скоротився до 0,15 млрд дол. США у квітні через падіння дефіциту торгівлі товарами до 0,48 млрд дол. США.

Фіскальна політика: за попередніми даними Казначейства у січні-травні доходи Зведеного бюджету зросли на 47,0% дпр через вищі податкові та неподаткові надходження.

Соціальна політика: Уряд презентував законопроект з пенсійної реформи, який включає кроки щодо впорядкування солідарного рівня пенсійної системи.

Ринок праці: Середня заробітна плата у квітні зросла на 36,0% дпр у номінальному та на 20,7% дпр у реальному виразі завдяки підвищенню мінімальної заробітної плати.

Монетарна політика: Споживча інфляція зросла до 13,5% дпр у травні, що відображало високу статистичну базу.

Обмінний курс: Міжбанківський обмінний курс гривні до долара надалі коливався біля позначки 26 грн за дол. США, оскільки експортні надходження зросли в травні.

Державний борг: У січні-квітні державний борг зріс на 4,7% у доларовому еквіваленті.

Тема місяця: 200 місяців

200 місяців з життя України: зльоти, падіння та виклики

Ми щасливі представити 200-й випуск Макроекономічного Моніторингу України, який робить Інститут. Це означає, що ми презентували короткий аналіз економічного життя країни за останні 200 місяців. Перший випуск МЕМУ був у жовтні 2000 року. Протягом цих місяців українська економіка пройшла через зльоти і падіння. И спробуємо назвати окремі з них.

- У 2000-2017 роках Україна мала 4 президенти, два з яких було вибрано після революцій: Помаранчевої революції (2004 р.) та Революції Достоїнства (2013-2014 рр.). Працювали 6 скликань Верховної ради та 12 складів Кабінету Міністрів. Цю політичну нестабільність часто називають однією з найбільших перешкод розвитку бізнесу в Україні.
- 2000 рік був першим роком економічного зростання України з часів незалежності, здобутої у 1991 році. Його забезпечили успішні реформи та зростання зовнішнього попиту. Зростання тривало до 2008 року із середньорічними темпами приросту реального ВВП протягом цих 9-ти років у 6,9%. Водночас в кінці 2008 року умови на зовнішніх ринках погіршились, що дуже підкосило українських експорт, тоді як падіння реального доходу та знецінення гривні негативно вплинули на купівельну спроможність домогосподарств. У 2009 році реальний ВВП скоротився на 15,1% після обвалу інвестиційних видатків. Економіка почала відновлення у 2010 та 2011 роках завдяки поліпшенню зовнішнього та внутрішнього попиту. Однак рецесія повернулась у другій половині 2012 року. Рецесія перетворилась на депресію у 2014 та 2015 роках через воєнний конфлікт на Східному Донбасі та анексію Криму Росією. Макроекономічну стабілізацію було знову досягнуто у 2016 році, коли реальний ВВП зріс на 2,3%.
- Протягом жовтня 2000 року – травня 2017 року споживчі ціни в Україні зросли в 11 разів. Це означає середньорічне підвищення цін на 15,6%. Знецінення гривні з 5,44 грн за дол. США в кінці 2000 року до 26,42 грн за дол. США у травні 2017 року було одним із чинників інфляції, оскільки частка імпортних споживчих та інвестиційних товарів є високою.
- Україна суттєво збільшила свою присутність у торговельних угодах. У травні 2008 року Україна стала членом СОТ після 15 років переговорів. Україна та ЄС почали переговори щодо угоди про нову розширену співпрацю у березні 2007 року. Угоду про асоціацію між Україною та ЄС (УА), яка передбачає створення поглибленої та всеохопної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ), було підписано у 2014 році (політичну частину у березні, економічну – у червні); розділ ПВЗВТ Угоди попередньо почали застосовувати у січні 2016 року. Україна також підписала та ратифікувала ЗВТ із СНД, Канадою, Чорногорією, Македонією та Молдовою.
- У 2017 році, як і у 2000 році, Україна отримує підтримку МВФ в рамках програми розширеного фінансування (EFF). Між цими роками Україна мала чотири програми стенд-бай, які завершували передчасно або заміняли на нові угоди (зазвичай після першого перегляду програми) через брак політичної волі запровадити всі необхідні кроки. Все ж, МВФ залишається найбільшим спонукальником реформ в Україні. Макрофінансова допомога ЄС та DPL Світового банку також стимулюють уряд продовжувати реформи. Зараз УА з ЄС можна розглядати як довгострокову дорожню карту реформ.
- В цілому, 2000 рік запам'ятався впровадженням ключових реформ зі зниження податкових зловживань та захоплення держави в енергетиці, відновлення приватизації державних підприємств, впорядкування фіскальної політики, реструктуризації вугільних шахт та створення системи загальнообов'язкового соціального страхування. У наступні роки уряд суттєво лібералізував умови міжнародної торгівлі. Однак до 2014 року все ще існували суттєві універсальні енергетичні субсидії у формі пільгових тарифів на житлово-комунальні послуги для населення, що створило простір для захоплення держави. Було продано кілька великих компаній, продаж яких обговорювали ще у 2000 році (напр. Кривторіжсталь, Укртелеком, обленерго, тощо); однак багато компаній все ще залишаються у державній власності, що часто призводить до їх неефективності та захоплення держави. Уряд досі і не приватизував газотранспортну систему, і не створив консорціум з його управління, що обговорювали вже у 2000 році.
- Українська влада посилила зусилля із провадження реформ лише у 015 та 2016 роках через суттєві виклики, з якими вона стикнулась. Дерегуляція та реформа суспільних закупівель (впровадження електронних закупівель на базі системи Прозорро) були серед найбільших успіхів. Уряд нарешті знизив енергетичні субсидії. НБУ почав перехід монетарної політики до інфляційного таргетування, яке обговорювали роками. Банківський сектор став стабільнішим, оскільки було ліквідовано проблемні банки. Уряд також впровадив заходи із фіскальної консолідації та поліпшив податкове адміністрування. Зараз високі шанси нарешті реформувати систему охорони здоров'я, оскільки цей сектор залишається нереформованим з часів Радянського Союзу.
- Реформа ринку землі була на порядку денному у 2000 році і залишається нагальною, оскільки досі заборонено продавати землю сільськогосподарського призначення. Тоді як у 2000 році уряд мав лише два державні банки – Укрексімбанк та Ощадбанк, і оголосив про плани приватизувати перший з них, зараз у державні власності перебуває шість банків (включно із Укрексімбанком та Ощадбанком) і відсутня реальна стратегії щодо їх приватизації.

В цілому, Україна стикнулась із багатьма викликами протягом останніх 200 місяців. Водночас вони зробили країну дещо сильнішою і багатшою, оскільки влада була змушена впроваджувати реформи, щоб вижити. Міжнародні партнери відіграли надважливу роль із спонукання влади до реформ. Разом з тим, ВВП на одну особу є дуже низьким порівняно із сусідніми країнами, що вимагає подальших реформ, спрямованих на забезпечення більшого добробуту, вищої ефективності, нижчого захоплення держави та меншої корупції.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україна досягає успіхів у газовій суперечці та у відносинах з ЄС, але зазнає втрат на війні

Газовий диспут. У травні Україна отримала перші позитивні рішення у Стокгольмському арбітражному суді стосовно спору між українською державною енергетичною компанією Нафтогаз та російським постачальником газу – компанією Газпром. У 2014 році ці компанії подали позови одна проти одної щодо контрактів, сума яких сягає мільярдів доларів США. Загальна сума фінансових претензій у позові Нафтогазу проти Газпрому складає 42,5 млрд дол. США, у які входить відшкодування переплат на суму 30,3 млрд дол. США. Газпром мав намір отримати від Нафтогазу доплату у розмірі 47,1 млрд доларів США за газ, який не був наданий Україні.

У травні Арбітражний інститут Торгової палати Стокгольма виніс рішення на користь компанії Нафтогаз в суперечці із Газпромом стосовно умови «бери або плати». Ця умова була прописана у контракті 2009 року та передбачала, що Україна сплачуватиме Росії за визначений обсяг газу незалежно від того, чи було його спожито. Рішення Суду прибирає цю умову з контракту між Нафтогазом та Газпромом. Також рішення суду скасовує заборону на реекспорт російського газу.

Однак це рішення Суду не є остаточним. Очікують, що у червні Суд винесе заключне рішення, яке визначить розмір грошових компенсацій. Крім цього, станом на сьогодні цей же Суд розглядає спір між Нафтогазом і Газпромом щодо транзиту газу.

Ця перемога, найімовірніше, допоможе Україні ще більше зменшити енергетичну залежність від Росії. Починаючи з листопада 2015 року Україна не закуповувала газу безпосередньо з Росії, а натомість імпортувала його з ЄС і використовувала власний газ. Відтепер ціна на газ для України буде прив'язана до цін на європейських газових хабах.

Війна на Донбасі. Загострення воєнного конфлікту на Східній Україні тривало у травні та призвело до втрат життя цивільних громадян і військовослужбовців. 10 військовослужбовців Збройних сил України були вбиті на війні та 136 отримали поранення. Четверо цивільних осіб загинули від нападу об'єднаних російсько-сепаратистських сил на місто Авдіївку Донецької області в середині травня. Згідно зі звітом Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ, з початку 2017 року число жертв збройного конфлікту на Сході країни серед цивільного населення сягнуло 233 осіб, в тому числі 44 – зі смертельними наслідками.

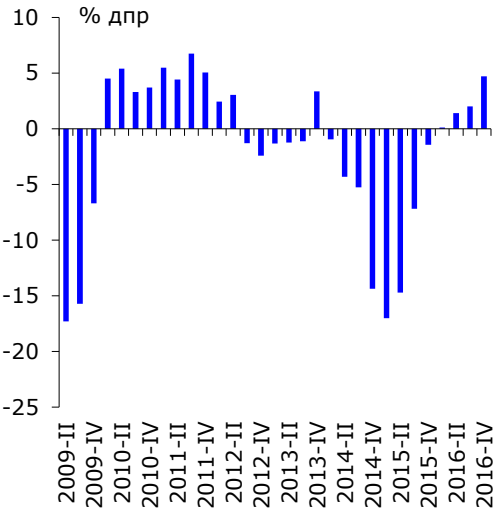
Відносини України та ЄС. У травні Рада ЄС схвалила безвізовий режим для громадян України. Відтепер українцям, у яких є біометричний паспорт, не потрібна віза, якщо термін їхнього перебування у країнах Шенгенської зони не перевищує 90 днів із кожних 180 днів. Для досягнення візової лібералізації Україні довелося здійснити низку важливих змін у правовому та практичному полі у сферах безпеки документів, міграції, прав людини, а також антикорупційних інституцій. Однак відповідно до механізму припинення безвізового режиму, затвердженого ЄС раніше у 2017 році, ЄС може припинити дію безвізового режиму у разі виникнення значних проблем з боку України у питаннях міграції або безпеки. Візова лібералізація набуває чинності 11 червня 2017 року.

Сенат Королівства Нідерландів ратифікував Угоду про Асоціацію між Україною та ЄС, завершивши таким чином процес внутрішніх політичних дискусій, який тривав протягом року та включав винесення цього питання на референдум. Далі очікують, що ЄС доопрацює процедури для завершення укладення Угоди і Угода набуде повної сили.

Відставки міністрів. Два міністри Кабінету Міністрів України – Міністр аграрної політики та продовольства Тарас Кутовий і

Населення (без Криму): 42,6 млн.
Промислове виробництво/ВДВ: 23%
Сільськогосподарське виробництво/ВДВ: 14%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: ЄС 32%, Азія – 35%, Росія 9%
Імпорт: ЄС 37%, Азія – 20%, Росія 13%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Міністр інформаційної політики Юрій Стець – подали у відставку в травні в розпал широкої громадської дискусії щодо важливих питань у сферах їхньої діяльності. Так, у травні Верховна Рада України не підтримала законопроект, який дозволив би розпочати розробку дорожньої карти для запуску ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні. Реформа ринку землі є умовою для отримання Україною чергового траншу кредиту від МВФ.

Також у травні увага громадськості була присвячена питанням інформаційної політики та безпеки. Причиною цього було введення Україною санкцій проти кількох російських компаній, що обернулося блокуванням ряду російських веб-сайтів, у тому числі пошукових систем та соціальних мереж. Українські служби безпеки звинуватили деякі із цих компаній в незаконному зберіганні та передачі персональних даних громадян України.

Український парламент ще не затвердив відставку міністрів.

Реальний сектор: Ухвалено середньостроковий макроекономічних прогноз

Прогноз. У травні Кабінет Міністрів ухвалив макроекономічний прогноз на 2018-2020 роки, який використовують при бюджетному плануванні та плануванні інших заходів економічної політики. Прогноз на 2017 рік було переглянуто: за оцінкою зростання реального ВВП становитиме 1,8%.

Було розроблено три сценарії. Оптимістичний та базовий припускають впровадження реформ, визначених у стратегії уряду до 2020 року. Оптимістичний сценарій ґрунтується на припущенні, що ці реформи нададуть більший поштовх розвитку бізнесу та створенню робочих місць. За базовим сценарієм реальний ВВП за оцінкою зросте на 3,0% у 2018 році, 3,6% у 2019 році та на 4,0% у 2020 році, тоді як за оптимістичним сценарієм він зросте відповідно на 4% у перші два роки та на 5% у 2020 році. Песимістичний сценарій припускає менш сприятливі зовнішні умови (що призведе до нижчого зовнішнього попиту та меншого притоку капіталу), в результаті чого темпи приросту реального ВВП становитимуть 1,2% у 2018 році, 1,0% у 2019 році та 1,7% у 2020 році.

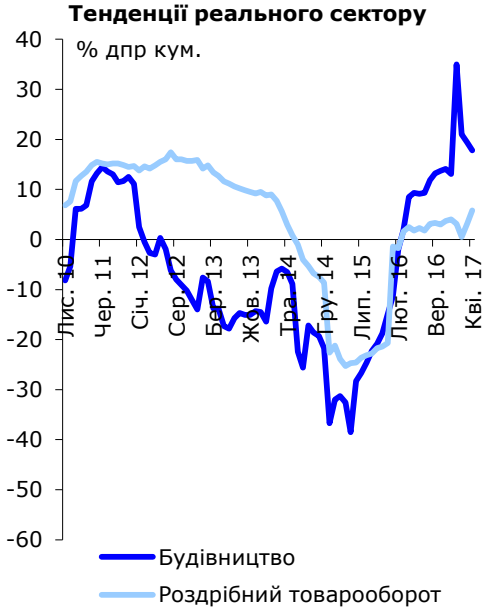
Галузеві тенденції. Падіння промислового виробництва пришвидшилось до 6,1% дпр у квітні з 2,7% дпр у березні. Добування вугілля впало на 23,6% дпр (через втрату шахт на Східній Україні) та видобування залізної руди скоротилось на 4,4% передусім через зниження торгівлі зі Східним Донбасом, який контролюють підтримані Росією сепаратисти. В результаті виробництво коксівного вугілля та металургія скоротились відповідно на 4,3% дпр та 10,7% дпр. Машинобудування скоротилось на 0,8% дпр, оскільки падіння виробництва вагонів і машин для металургії та сільського господарства було компенсовано більшим виробництвом електронного оснащення. Виробництво енергоносіїв впало на 17,8% дпр. Харчова промисловість зросла на 5,0% через стабільний попит.

Роздрібна торгівля зросла на 6,1% дпр у квітні. Це, ймовірно, відображає збільшення наявного доходу домогосподарств. Будівництво зросло на 7,4% дпр через зростання нежитлового будівництва та більшого фінансування інфраструктурних проектів. Водночас житлове будівництво зросло на 7,9% дпр.

Енергетика: Ще одна спроба реформувати вугільну галузь

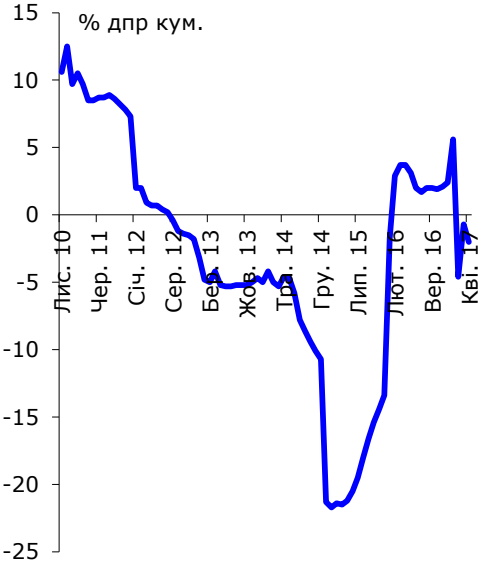
Вугілля. 24 травня Кабінет Міністрів схвалив Концепцію реформування і розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року. Концепція передбачає повну заміну антрациту вугіллям газової групи на всіх теплових електростанціях України. Метою Концепції також визначено прибутковість державних вугільних шахт. До кінця 2017 року Міністерство енергетики сподівається вивести 70% державних вугільних шахт на рівень беззбитковості та навіть зробити половину з них прибутковими.

Тенденції реального сектору

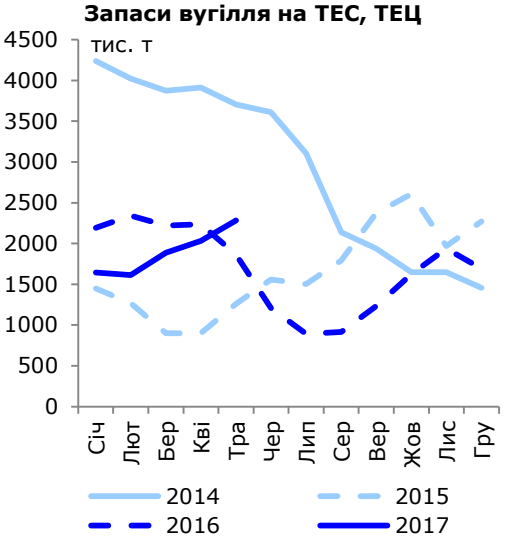
Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Запаси вугілля на ТЕС, ТЕЦ

Джерело: Міністерство енергетики, Укренерго

Цього планується досягти через приватизацію деяких шахт та закриття тих шахт, які ніколи не зможуть працювати без державної підтримки, звільнення частини управлінського персоналу, продажу непрофільних активів та зменшення виробничих витрат. Концепція ставить амбітні цілі, але визначені зміни в Україні вже давно назріли.

Електроенергія. 16 травня «Укренерго» та «Elia Grid International», міжнародний підрозділ «Elia Group» (Бельгія-Німеччина), підписали меморандум про партнерство щодо синхронізації Об'єднаної енергосистеми України з ENTSO-E (синхронної зони континентальної Європи). Партнери визначать вимоги до підключення до ENTSO-E, напишуть практичний посібник з роботи системного оператора та впровадять кодекс енергомережі. Підключення до ENTSO-E допоможе розвинути ринок електроенергії та залучити інвестиції в українські електричні мережі.

Сільське господарство: Експорт зерна досяг нового рекорду

Виробництво. У квітні 2017 року сільськогосподарське виробництво скоротилося на 0,3% дпр. Виробництво замороженого м'яса свинини зросло на 38% дпр, ймовірно, через низьку статистичну базу. Зростання внутрішнього і зовнішнього попиту привело до росту виробництва м'яса птиці на 31,9% дпр. Виробництво м'яса великої рогатої худоби (ВРХ) скоротилося на 20,5% дпр через порівняно низьку прибутковість інвестицій та їх високий рівень, необхідний для розвитку виробництва ВРХ і молочної продукції.

Міністерство аграрної політики і продовольства (МАПП) знизило свій прогноз урожаю фруктів, ягід і винограду на 29% через травневі заморозки. За прогнозами «УкрАгроКонсалт», прогноз врожаю зерна очікується на 7,7% нижче, ніж в попередньому році - 60,9 млн т проти 65,22 млн т відповідно.

Торгівля. У квітні прес-служба МАПП повідомила, що Україна повністю використала річні тарифні квоти на експорт шести товарів до ЄС, а саме на: виноградні та яблучні соки, кукурудзу, крупи і борошно, оброблені помідори, цукор і мед. Уже в травні переговори між Україною і ЄС завершилися рішенням Комітету з міжнародної торгівлі Європейського парламенту по розширенню наявних тарифних квот за винятком оброблених томатів і пшениці.

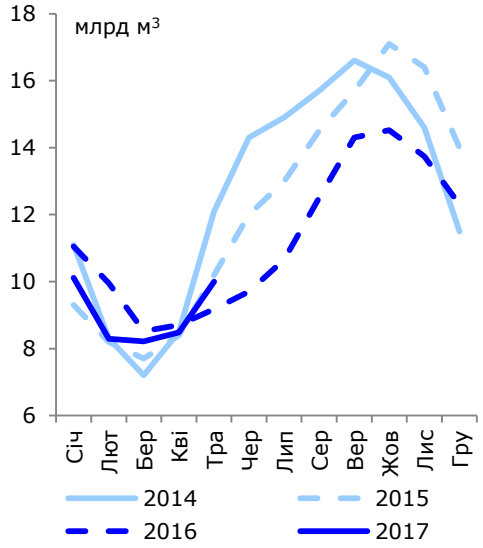
Станом на 31 травня 2017 року експорт зерна у 2016/2017 маркетинговому році досяг нового рекордного рівня - 40,7 млн т, що на 1,7 млн т більше, ніж експорт зерна за весь 2015/2016 маркетинговий рік. Основним фактором зростання цього показника стало збільшення експорту ячменю на 20,5% до 5,3 млн т. В цілому за травень Україна експортувала 16,7 млн т пшениці, 5,4 млн т жита і 18,6 млн т кукурудзи.

Політика. У травні парламент схвалив Закон «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин». Цей Закон є надзвичайно важливим для реформування системи державного контролю над безпекою харчових продуктів. Даний закон є одним із зобов'язань України, передбачених Угодою про асоціацію з ЄС. Очікується, що впровадження нових стандартів безпеки харчових продуктів полегшить доступ українських сільгоспвиробників на ринок ЄС. Це також принесло б користь вітчизняним клієнтам за рахунок надання продукції більш високої якості.

Зовнішній сектор: Обсяги зовнішньої торгівлі зростають

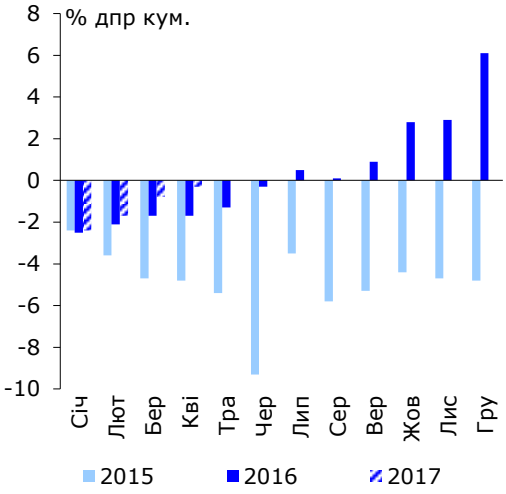
Поточний рахунок. Дефіцит поточного рахунку скоротився до 0,15 млрд дол. США в квітні, оскільки дефіцит торгівлі товарами зменшився до 0,48 млрд дол. США. Чисті грошові перекази в

Запаси газу в ПГС

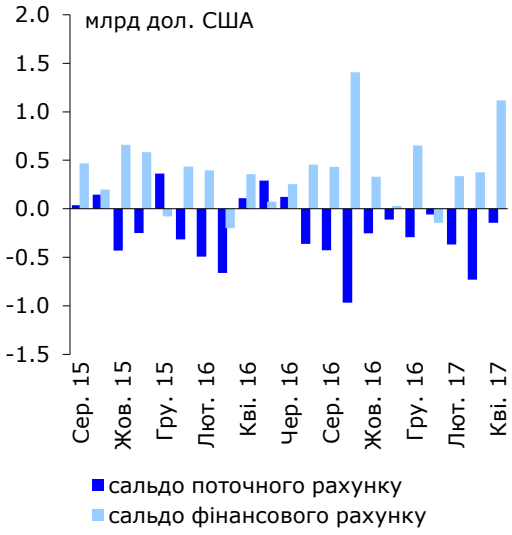
Джерело: Міністерство енергетики

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Україну дещо зменшились до 0,58 млрд дол, а профіцит торгівлі послугами становив 0,12 млрд дол. США.

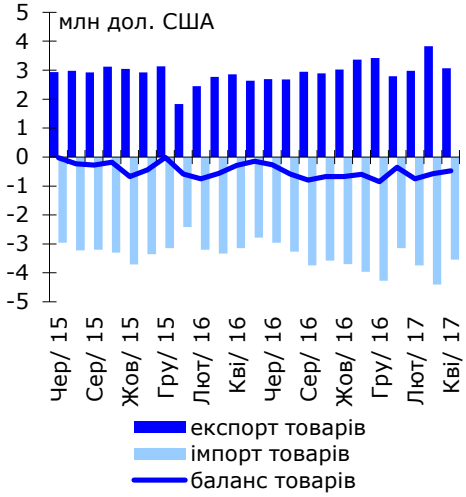
Експорт товарів зріс на 7% дпр в доларовому виразі, що було суттєво повільніше, ніж зростання у першому кварталі. Це відображало вищу статистичну базу та вплив припинення транспортних потоків із східним Донбасом. Експорт металургійної продукції впав на 7% у вартісному виразі та на понад 40% за фізичними обсягами через те, що підприємства на непідконтрольній території припинили експорт та постачання коксу на контрольовану частину України. Експорт мінеральних продуктів включно із залізною рудою залишався високим на рівні 0,33 млрд дол. США оскільки обсяги експорту надалі зростали. Експорт сільськогосподарських продуктів зріс на 15% дпр, але був меншим ніж рекордні обсяги у березні

Імпорт мінеральних продуктів зріс на 62% дпр, оскільки імпорт природного газу зріс з низької статистичної бази, а імпорт вугілля збільшився для заміщення поставок з Донбасу. Імпорт машин та обладнання зріс на 20% дпр, оскільки інвестиційний попит залишився високим, але він був на 21% меншим, ніж багаторічний максимум у березні. на 51% дпр. Імпорт інших товарів впав на 1% дпр, що ймовірно відображало вплив припинення торгівлі з окупованими територіями.

Загалом припинення економічних зв'язків з окупованою частиною Донбасу мало очікуваний вплив. Зменшення експорту сталі та збільшення імпорту вугілля частково компенсувалось збільшенням експорту залізної руди та меншим імпортом проміжних товарів. Обсяг цього впливу був помірним, та є ознаки його зменшення в травні із певним відновленням експорту металургії.

Фінансовий рахунок. Притік капіталу по фінансовому рахунку платіжного балансу збільшився до 1,1 млрд дол. США в квітні. Чистий притік ПІІ залишався дуже низьким із загальним обсягом в 190 млн дол. США за перші чотири місяці 2017 року. Уряд отримав 0,6 млрд дол. США макрофінансової допомоги від. Банки повернули закордонним вкладникам частину вкладів, що зумовило відтік капіталу з банківського сектору на суму 0,2 млрд дол. США. Очікування знецінення гривні залишались низькими із притоком готівкової іноземної валюти до банків на суму 0,27 млрд дол. США. Торгові кредити, отримані українськими імпортерами, надалі зростали, але повільніше, ніж у попередні місяці. Боргові надходження реального сектора без торгових кредитів були додатними на суму 0,13 млрд дол. США.

Зовнішня торгівля товарами

Джерело: попередні оцінки НБУ

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Фіскальна політика: Швидке зростання надходжень до бюджету через одноразові доходи

2017. За попередніми даними Державного Казначейства доходи Зведеного бюджету у перші п'ять місяців 2017 року зросли на 47,0% дпр через більші податкові та неподаткові надходження. Податкові надходження зросли на 27,6% дпр через вищі доходи від основних податків. Зростання середньої заробітної плати сприяло більшим надходженням від ПДФО. Поліпшення фінансового стану компаній та ліпше впровадження норм зі сплати податку пояснює більші надходження від ППП. Вище споживання сприяло більшим доходам від ПДВ та акцизів. Відшкодування ПДВ зросло на 32,9% дпр через зростання експорту, а також ліпше адміністрування відшкодування. Водночас неподаткові надходження стрімко зросли через трансферт прибутку НБУ у 15,0 млрд грн (нуль у такий період минулого року) та притік коштів від спеціальної конфіскації у 29,7 млрд грн.

Зростання середньої заробітної плати сприяло збільшенню доходів від ЄСВ на 33,7% дпр. В результаті доходи Пенсійного фонду виявились вищими за планові. Тому уряд почав дискусії щодо можливого підвищення мінімальної пенсії восени цього року.

Соціальна політика: Оголошено пенсійну реформу

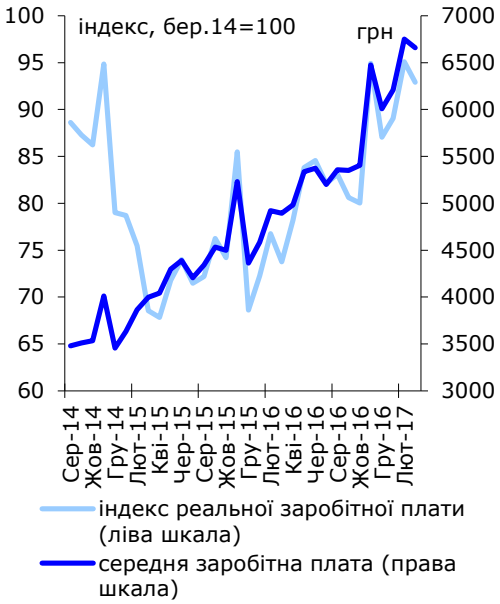
Уряд презентував законопроект про пенсійну реформу, яку буде запроваджено до кінця 2017 року. Реформа включає кроки щодо упорядкування виплат у солідарному рівні пенсійної системи. Запровадження обов'язкового накопичувального рівня системи поки що залишається поза кроками проголошеної реформи через високий дефіцит Пенсійного фонду.

Необхідну кількість років сплати страхових внесків до Пенсійного фонду з 60ти років буде поступово підвищено з 15 до 35 років. Особи із нижчим трудовим стажем зможуть вийти на пенсію у 63 роки.

Уряд також запропонував збільшити середню заробітну плату, яку враховують при обчисленні розміру пенсії відповідно до формули, визначеної у пенсійному законі. Розмір середньої заробітної плати, яку використовували для обчислення пенсій, був фіксований кілька років. Відповідний крок за оцінкою призведе до збільшення пенсій наявним пенсіонерам та зниження диференціації пенсій пенсіонерів, які мали подібні розміри заробітних плат, але виходили на пенсію в різні роки. Водночас пенсії нових пенсіонерів можуть знизитись, оскільки уряд пропонує знизити коефіцієнт заміщення у формулі обчислення пенсій з 1,35 до 1.

В цілому, запропоновані кроки, ймовірно, сповільнять темпи зростання видатків Пенсійного фонду у середньо та довгостроковому періоді.

Середня заробітна плата*

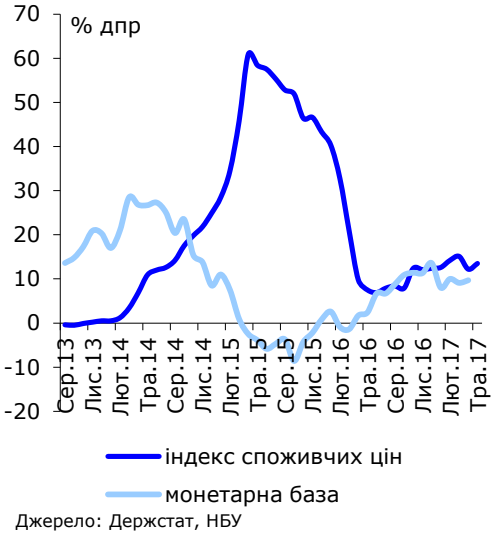

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Ринок праці: Подальше зростання середньої заробітної плати

Середня заробітна плата у квітні зросла на 36,0% дпр у номінальному виразі та на 20,7% дпр у реальному виразі через підвищення мінімальної заробітної плати з 1600 грн до 3200 грн з січня. Зростання заробітних плат у державному управлінні та обороні на 47,4% дпр також пов'язано із змінами в оплаті праці державних чиновників через часткове впровадження нового закону про державну службу. Збільшення мінімальної заробітної плати та підвищення ставки першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки спричинили зростання заробітної плати в освіті та охороні здоров'я відповідно на 60,7% дпр та 53,7% дпр. Все ж, рівень оплати праці в охороні здоров'я та освіті залишився на 28,4% та 18,9% нижчим за середній по економіці. Заробітні плати у сільському господарстві зросли на 49,3% дпр. Темпи приросту заробітних плат у промисловості сповільнились до 26,0% дпр.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

Монетарна політика: Інфляція прискорилась до 13,5% дпр у травні

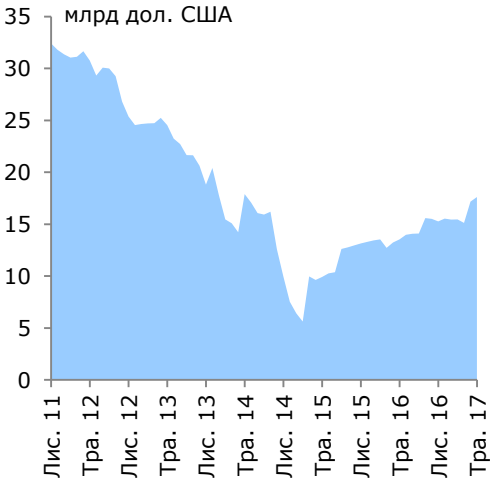
Споживча інфляція збільшилась до 13,5% дпр у травні, тоді як зростання цін на харчові продукти прискорилось до 10,6% дпр. Ціни на молочні продукти залишились високими, ціни на м'ясо почали зростати швидше, ціни на ранні овочі та фрукти суттєво вищі, ніж рік тому. Це відображало поганий урожай на ранні овочі та фрукти, високі світові ціни та зростання витрат на оплату праці в сільському господарстві та харчовій промисловості. Регульовані ціни на воду та утримання житла надалі підвищувались відповідно до запитів постачальників. Місячна базова інфляція становила 0,3% дпм через повільне зростання внутрішнього попиту та певне укріплення курсу гривні.

НБУ зменшив облікову ставку до 12,5% річних з 13% річних під час планового засідання 25 травня. НБУ звернув увагу на зростання інфляційних ризиків від зростання цін на харчові продукти та запланованого підвищення пенсій. Це, ймовірно, пов'язано з оцінкою НБУ, що інфляція залишиться в межах цільового діапазону (6-10% дпр у грудні), незважаючи на кілька місяців суттєвих підвищень ІСЦ. Але НБУ вказав на те, що подальшого зменшення облікової ставки цього року не буде, якщо інфляційні ризики не стануть меншими за наступні кілька місяців.

Обмінний курс: Гривня дещо посилилась в травні

Міжбанківський обмінний курс надалі поступово повертався до 26 грн за дол. США, оскільки експортні надходження зросли в травні. США. НБУ збільшив покупки валюти до 525 млн дол. США, а загальна сума покупок перевищила 1 млрд дол. США у березні-травні. Обороти готівкового валютного ринку продовжили зростати у відповідь на пом'якшення обмежень на покупку готівкової валюти. Втім банки надалі купували набагато більше готівкової валюти, ніж продавали, а сума чистої покупки доларів перевищила 449 млн дол. США в травні

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Державний борг: Державний борг зріс

Борг. За даними Міністерства фінансів у січні-квітні державний борг збільшився на 4,7% в еквіваленті дол. США (до 74,3 млрд дол. США) та на 2,2% в гривневому еквіваленті (до 1973 млрд грн). Внутрішній борг зріс на 3,2% в гривневому еквіваленті, здебільшого, за рахунок спеціальних випусків ОВДП для рекапіталізації ПриватБанку, Ощадбанку та Укрексімбанку. Його частка в загальному обсязі державного боргу зросла незначно (на 0,4 в.п. до 36,1%). Зовнішній борг збільшився на 4,2% в еквіваленті дол. США, в основному, через отримання четвертого траншу МВФ в рамках програми розширеного фінансування EFF на суму 1,0 млрд дол. США, а також макрофінансової допомоги ЄС на суму 600 млн євро. Частка боргу, номінованого в гривні, практично не змінилася (30,8% від загального обсягу державного боргу), що означає значну вразливість боргової позиції до шоків, пов'язаних з коливаннями обмінного курсу.

Внутрішній борг. У травні Міністерство фінансів розмістило ОВДП на суму 3,4 млрд грн із середньозваженою доходністю 14,5% річних. Частка дворічних облігацій у загальному обсязі розміщення склала 51,6%. Уряд також отримав 38,1 млн дол. США від випуску трирічних ОВДП, номінованих в дол. США (з доходністю 5,5%).

Управління боргом. У кінці травня Кабінет Міністрів ухвалив рішення щодо проведення майбутнього репрофайлінгу (перепрофілювання) портфеля внутрішніх державних облігацій НБУ шляхом обміну ОВДП у власності НБУ (близько 120 випусків ОВДП на суму 222 млрд грн) на нові облігації (40 нових випусків ОВДП на суму 229 млрд грн з погашенням у 2025-2047 роках). Нові облігації матимуть плаваючу ставку на рівні фактичного індексу споживчих цін плюс 150 б.п. Решта облігацій в портфелі НБУ (на суму близько 155 млрд грн) залишиться без змін. Виконання цього рішення спрямоване на зменшення тягаря боргових платежів протягом наступних кількох років з піковими виплатами за боргом, номінованим в іноземній валюті.

Таблиці

Економічні Тенденції		III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	II 16	III 16	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	4,5	2,6	2,5	2,6	2,3	2,5	2,5	2,4	2,6	2,8	5,6	0,4	-0,7	-2,0	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	8,3	13,0	17,3	13,0	14,4	15,4	17,3	17,0	17,2	17,4	35,0	21,0	19,4	17,8	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	0,9	-0,3	0,5	0,1	0,9	2,8	2,9	6,1	-2,4	-1,7	-0,8	-0,3	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	2,3	3,3	2,3	2,4	3,1	3,3	3,0	3,7	4,0	3,1	0,5	3,1	5,8	…
Середня заробітна плата	грн.	3463	3508	3650	4113	4313	4753	4622	5072	5311	5337	5374	5202	5358	5350	5406	6475	6008	6209	6752	6659	…
ІСЦ	% дпр	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	6,9	7,9	6,9	7,9	8,4	7,9	12,4	12,1	12,4	12,6	14,2	15,1	12,2	13,5
ІВЦ	% дпр	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	15,7	19,6	15,7	18,3	18,9	19,6	29,2	32,0	35,7	36,8	38,9	38,3	35,6	27,1
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-10,1	-8,0	-10,1	-9,9	-8,4	-8,0	-7,1	-5,1	-4,0	41,2	27,6	28,6	23,1	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-4,0	0,6	-4,0	-2,9	-0,4	0,6	0,5	2,1	4,4	27,1	19,5	21,1	19,1	…
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-3,0	-4,6	-0,6	-1,1	-1,2	-1,6	-2,3	-1,9	-4,1	-2,0	-2,7	-3,4	-4,1	-4,6	-5,0	-5,8	-0,2	-0,8	-1,2	-1,6	…
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,5	-0,9	-2,8	-0,9	-1,4	-1,9	-2,8	-3,0	-3,1	-3,8	-0,1	-0,4	-1,2	-1,3	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	14,0	14,1	14,1	15,6	15,5	15,3	15,5	15,4	15,5	15,1	17,2	17,6
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	1,7	10,6	6,7	6,7	8,8	10,6	11,4	11,3	13,6	8,0	10,0	9,1	9,7	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	20,6	18,0	17,0	16,8	14,2	13,7	16,1	15,9	15,5	15,8	15,3	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	24,93	24,82	25,14	26,23	25,72	25,71	26,27	27,22	27,05	26,99	26,82	26,40
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	24,95	24,82	25,65	26,28	25,76	25,70	25,55	27,15	27,03	27,00	26,86	26,42
Обмінний курс, середній	євро	24,37	23,88	23,70	23,93	24,69	24,91	28,34	28,55	25,58	28,09	27,49	28,65	29,47	28,45	27,78	28,29	28,80	28,81	28,82	28,77	29,16

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]	2016[ср]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1586,9	1988,5	2383,2
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	133,7	91,0	93,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,8	2,3
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0	2,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8	6,1
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7	13,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3	12,4
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0	20,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4	35,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0	-4,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3	4,4
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2	-3,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,4	-0,2	-4,1
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0	3,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3	15,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6	-3,1
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,1	81,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,4	52,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8	13,6
Обмінний курс, середній	дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,87	21,84	25,55
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,44	5,30	5,33	5,33	5,31	5,05	5,05	5,05	7,70	7,98	7,96	7,99	7,99	7,99	15,77	24,00	27,19
Обмінний курс, середній	євро	5,03	4,81	5,03	6,02	6,61	6,39	6,34	6,92	7,71	10,87	10,53	11,09	10,27	10,61	15,72	24,23	28,29
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,10	4,67	5,53	6,66	7,22	5,97	6,65	7,42	10,86	11,68	10,57	0,00	0,00	11,04	19,26	26,22	28,42

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим
Р - попередні дані

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]	I 16[к]	II 16[к]	III 16[к]	IV 16[к]
ВВП	млрд. грн.	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	376,0	456,7	567,0	588,8	455,6	535,3	669,2	723,1
реальний ВВП	% дпр	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-16,0	-14,5	-7,0	-2,4	0,1	1,5	2,3	4,8
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-21,0	-27,8	-20,0	-14,6	-2,2	4,0	4,7	0,9
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	0,9	-5,6	-0,8	11,1	2,7	-1,5	2,0	-2,2
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-23,8	-14,2	-5,0	1,5	4,5	17,8	23,9	27,1
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-21,9	-18,0	-6,8	-3,5	-4,1	-7,2	-3,7	9,7
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-18,1	-28,1	-13,0	-11,9	-3,6	-0,1	16,1	19,6
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,6	-3,8	-2,5	-1,5	0,6	1,1	18,4
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-25,2	-22,5	-9,2	-2,3	8,0	4,0	0,2	2,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-36,6	-30,6	-15,6	6,0	9,8	17,2	20,2	15,6
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-26,5	-19,9	-14,2	2,6	3,6	6,7	3,7	1,9
Транспорт (реальна)*	% дпр	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-10,5	-2,4	0,3	2,2	6,2	2,5	0,7	3,2
Платіжний баланс																	
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,5	0,5	-1,9	-1,0
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,8	-1,1	-8,4	2,6	-7,1	-3,4
Баланс товарів	млн. дол. США	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1147	-496	-689	-1123	-1941	-685	-2147	-2235
Баланс послуг	млн. дол. США	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	604	418	309	420	286	308	108	507
Поточні трансферти	млн. дол. США	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0	0	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1366	760	999	143
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0	0	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67
Бюджет																	
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,7	29,8	31,3	35,9	32,9	27,8	35,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	4,5	5,1	6,3	6,3	5,4	5,6
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,2	1,3	3,5	2,1	1,9	2,8
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,1	8,0	8,2	11,7	11,4	8,1	9,3
Акцизні збори	% від ВВП	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,0	3,1	4,1	5,1	4,1	3,9
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,5	34,9	26,1	41,9	35,1	35,6	30,8	38,6
Поточні видатки	% від ВВП	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,6	24,0	38,0	34,2	33,9	27,9	33,0
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,1	3,9	0,9	1,7	2,9	5,6
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	0,4	-3,6	10,8	0,8	-2,8	-3,0	-3,2
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																	
Грошовий агрегат М0	% дпр	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3	8,0	11,2
Грошовий агрегат М2	% дпр	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3	12,6	10,9
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4	15,1	5,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7	12,1	10,9
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3	-1,5	16,4
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0	2,0	-9,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3	-1,1	19,2
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	55,8	55,9	64,9
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,5

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківсько

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Анна Харченко
kharchenko@ier.kiev.ua

Євген Ангел
anhel@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Наталія Фреїк
freik@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Анастрасія Пиляєва
pylaieva@apd-ukraine.de

Марія Богонос
bogonos@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.